



TOSHKENT VILOYATI CHINOZ TUMANI HOKIMI Q A R O R I

2023 - yil 11 - yanvar

8-10-144-Q/23

Chinoz tuman hokimligi

Tumandagi xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llaridan, shaharlarning, shahar posyolkalarining, qishloqlarning va ovullarning ko‘chalaridan foydalanish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida

“Avtomobil yo‘llari to‘g‘risida”gi Qonunining 20-moddasi hamda “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonunining 6 va 25-moddalariga asosan

Q A R O R Q I L A M A N:

1. Tuman obodonlashtirish boshqarmasi, tuman yollardan foydalanish unitar korxonasi bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan tumanidagi xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llaridan, shaharlarning, shahar posyolkalarining, qishloqlarning va ovullarning ko‘chalaridan foydalanish tartibi to‘g‘risidagi nizom ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Tuman hokimining o‘rinbosari T.Tojiboev, tuman obodonlashtirish boshqarmasi F.Xidirov, tuman yo‘llardan foydalanish unitar korxonasi J.Xusanov fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari bilan hamkorlikda tuman xududidagi yo‘llarni saqlash, ta‘mirlash xamda obodonlashtirish ishlarini tashkil etib borsinlar.

3. Mazkur qaror “Chinoz xayoti” gazetasida rasman e‘lon qilinsin

va hokimlikning rasmiy veb-saytiga joylashtirilsin, ushbu qaror rasman e‘lon qilingan kundan boshlab kuchga kiradi.

4. Mazkur qarorning ijrosini nazorat qilishni tuman hokimining o‘rinbosari T.Tojiboev, tuman obodonlashtirish boshqarmasi F.Xidirov va funksional vazifalariga ko‘ra yo‘l sohasiga, tartib ijrosiga mas‘ul bo‘lgan boshqa tashkilotlar zimmasiga yuklatilsin.

Tuman hokimi



B.Alimbekov

Chinoz tuman hokimining
2023 yil 11 yanvardagi
8-10-144-Q/23-son qaroriga
1-ilova

**Chinoz tumanidagi xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llaridan,
shaharlarning, shahar posyolkalarining, qishloqlarning va ovullarning
ko‘chalaridan foydalanish tartibi to‘g‘risidagi
NIZOM**

Mazkur nizom Chinoz tumanidagi xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llaridan, shaharlarning, shahar posyolkalarining, qishloqlarning va ovullarning ko‘chalaridan foydalanish tartibini belgilaydi.

I. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizomda quyidagi asosiy tushunchalar qo‘llaniladi:

Aholi punktlari ko‘chalari va xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llari — transport vositalari harakatlanishi uchun mo‘ljallangan, ularning belgilangan tezlikda, og‘irlikda, o‘lchamlarda muttasil va xavfsiz harakatlanishini ta‘minlaydigan muhandislik inshootlari majmuasi, shuningdek ushbu majmuani joylashtirish uchun berilgan yer uchastkalari va majmua ustidagi belgilangan doiradagi bo‘shliq;

Yo‘llardan foydalanuvchilar — yo‘l harakatining ishtirokchilari bo‘lgan yoki ajratilgan mintqa hamda yo‘l bo‘yi mintaqasi doiralarida belgilangan tartibda ruxsat etilgan faoliyatni amalga oshiruvchi yuridik va jismoniy shaxslar;

ajratilgan mintqa — ko‘chalar va yo‘llar, ularning tegishli konstruktiv yelementlari va muhandislik inshootlari, shuningdek yo‘llardan foydalanish uchun zarur bo‘lgan binolar, inshootlarni joylashtirish, ihota va manzarali daraxtzorlar barpo etish uchun doimiy foydalanishga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda beriladigan yer uchastkasi;

yo‘l bo‘yi mintaqasi — ajratilgan mintqaga tutashgan, chegaralarida aholi xavfsizligini va transportning harakatlanish xavfsizligini ta‘minlash uchun yerdan foydalanishning alohida shartlari belgilanadigan yer uchastkasi;

xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llari - qishloq joylardan o‘tadigan va xo‘jaliklarni o‘zaro bog‘laydigan avtomobil yo‘llari. Xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llari (agar qonunlarda boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo‘lsa) tuman hokimligi ixtiyorida bo‘ladi.

2. Tuman hududidagi yo‘llar **xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llari (bundan keyin “qishloq avtomobil yo‘llari” deb yuritiladi)** va _____ (tuman markazidagi shahar nomi ko‘rsatiladi) shahri va boshqa aholi punktlarining ko‘chalari (bundan keyin **“aholi punkti ko‘chalari”** deb yuritiladi)ga bo‘linadi.

3. Xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llari — qishloq joylardan o‘tadigan va xo‘jaliklarni o‘zaro bog‘laydigan avtomobil yo‘llaridir.

Xo‘jaliklararo qishloq avtomobil yo‘llarini saqlash, qurilish-ta‘mirlash va boshqa yo‘ldan foydalanish bilan bog‘liq tadbirlarni amalga oshirish uchun tuman Yo‘l qurilish pudrat ta‘mirlash va foydalanish korxonasi tomonidan amalga oshiriladi va bu yo‘llar mazkur korxona ixtiyorida bo‘ladi.

4. Xo‘jalik avtomobil yo‘llari davlat yoki yuridik va jismoniy shaxslarning mulki bo‘lishi mumkin. Texnologik maqsadlarga xizmat qiladigan yo‘llar, shoxobcha, xizmat, patrul va boshqa shunga o‘xshash avtomobil yo‘llari xo‘jalik avtomobil yo‘llari jumlasiga kiradi.

5. Shaharlar va boshqa aholi punktlarining ko‘chalari _____ shahri, mahallalar va qishloqlar doirasida o‘tadi, mazkur ko‘chalarning O‘zbekiston Respublikasining umumiy

foydalanishdagi avtomobil yo'llari ro'yxatiga belgilangan tartibda kiritilgan uchastkalari bundan mustasno. Shaharlar va boshqa aholi punktlarining ko'chalari davlat mulki bo'lib, tuman Obodonlashtirish korxonasi ixtiyorida bo'ladi.

6. Shahar va boshqa aholi punktlarining ko'chalari, shuningdek xo'jaliklararo qishloq avtomobil yo'llari davlat mulki bo'lib, yo'llardan foydalanuvchilar uchun ochiqdir. Shahar va boshqa aholi punktlarining ko'chalari, shuningdek qishloq avtomobil yo'llari aholi ehtiyojlarini, davlatning ijtimoiy-iqtisodiy va mudofaa yehtiyojlarini qanoatlantirish uchun Chust shahri, massivlar hamda boshqa aholi punktlari o'rtasida yuklar va yo'lovchilar tashishni ta'minlaydi.

7. Aholi punkti ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari va ularga ajratilgan mintaqalarda harakat xavfsizligining ta'minlanganligi va to'g'ri tashkil etilganligi, harakat xavfsizligi talablariga zid kamchiliklar va noqonuniy qurilishlar bo'lmasligi yo'l tashkilotlari (yoki boshqa mutasaddi idoralar) hamda tuman ichki ishlar bo'limining davlat yo'l harakati xavfsizligi bo'linmasi (keyingi o'rinlarda davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati deb ataladi) tomonidan nazorat qilinadi.

8. Aholi punkti ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari va ularga ajratilgan mintaqalarning kelgusida rivojlantirish rejasini hamda mazkur joylarga quriladigan ob'ektlarning me'yoriy hujjatlar talablariga muvofiq bo'lishini nazorat qilish tuman qurilish bo'limi tomonidan amalga oshiriladi.

II. _____ shahri va boshqa aholi punktlarining ko'chalaridan, shuningdek xo'jaliklararo qishloq avtomobil yo'llarini moliyalashtirish

9. _____ shahri va boshqa aholi punktlarining ko'chalarini, shuningdek xo'jaliklararo qishloq avtomobil yo'llarini moliyalashtirish mahalliy byudjet mablag'lari hisobidan amalga oshiriladi.

10. Xo'jalik avtomobil yo'llarini moliyalashtirish ular qaysi yuridik va jismoniy shaxslar ixtiyorida bo'lsa, o'sha yuridik va jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshiriladi.

III. Aholi punktlarining ko'chalaridan va qishloq avtomobil yo'llaridan foydalanuvchilarning huquqlari va majburiyatlari

11. Qishloq avtomobil yo'llari va aholi punktlari ko'chalaridan hamda ularga ajratilgan mintaqalardan foydalanish:

Qishloq avtomobil yo'llari va aholi punktlari ko'chalaridan foydalanish O'zbekiston Respublikasining "Yo'l harakati xavfsizligi to'g'risida"gi qonuniga va yo'l xarakati qoidalariga amal qilgan holda amalga oshiriladi.

12. Qishloq avtomobil yo'llari va aholi punktlari ko'chalaridan yuridik va jismoniy shaxslar foydalanish xuquqiga ega.

13. Yo'l mintaqasidagi yer osti va ustidan o'tuvchi hamda boshqa inshoot va kommunikasiyalarni quruvchi yoki ta'mirlovchi tashkilotlar tegishli talablarga amal qilishlari shart.

Ajratilgan mintaqadan unda ishlar bajarish uchun avtomobil yo'li qaysi yuridik va jismoniy shaxslar ixtiyorida bo'lsa, faqat o'sha yuridik va jismoniy shaxslarning ruxsati bilan foydalanilishi mumkin. Ajratilgan mintaqaning uchastkalari atrof-muhitni muhofaza qilish va harakat xavfsizligi qoidalarini talablarini ta'minlash sharti bilan servis ob'yektlarini joylashtirish uchun vaqtincha foydalanishga belgilangan tartibda berilishi mumkin.

14. Aholi punkti ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llaridan foydalanuvchilarning huquqlari:

yo'llardan mutassil, yil davomida, xavf-xatarsiz, erkin va qulay sharoitlarda

harakatlanish;

aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari sharoitlari to'g'risidagi barcha axborotlarni olish;

yo'llardagi nosozliklar tufayli yetkazilgan zararni belgilangan tartibda undirib olish;

yo'llarda yo'l xarakati qoidalariga asosan belgilangan tezlikda xarakatlanish.

15. Yo'llardan foydalanuvchilarning majburiyatlari:

yo'llar va undagi sun'iy inshootlarga ziyon yetkazmaydigan, harakat xavfsizligi talablariga javob beradigan, texnik jihatdan soz mashina va transport vositalaridan foydalanish;

yo'lga ajratilgan mintaqani ifloslantirmaslik va yo'lga shikast yetkazmaslik; yo'l elementlari shikastlanishiga yo'l qo'ygan foydalanuvchilar, belgilangan tartibda javobgarlikka tortiladi hamda shikastlangan elementlarni va ularni tiklash ishlari qiymatini qoplaydi;

avtomobil yo'lida transport vositasi qatnovi, yo'l xarakati qoidalariga asosan faqat yo'lining qatnov qismida, xarakat yo'nalishi bo'yicha o'ng tamonda xarakatlanishiga ruxsat etiladi;

yo'l xarakati ishtirokchilari avtomobil yo'llarida va yo'l inshootlarida xarakat xavfsizligiga zid nosozliklar va buzilishlarni ko'rishganida, bu xaqda yaqindagi yo'l tashkilotlari yoki ichki ishlar organlariga zudlik bilan xabar berishlari shart.

16. Yo'l bo'yida amaldagi me'yoriy hujjatlar talablari asosida joylashgan bozorlar, savdo va xizmat ko'rsatish va boshqa ob'yektlar bo'lsa, ulardan foydalanuvchi yuridik va jismoniy shaxslar transport vositalari uchun barcha qulayliklarga ega, kirish va chiqish yo'llari bo'lgan maydonlar va transport vositalarini vaqtincha saqlash joylari bo'lishini hamda yo'l mintaqasini toza holda saqlashni belgilangan tartibda ta'minlashi shart.

17. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari hamda ularning xavfsizlik mintaqalarida quyidagilar ta'qiqlanadi:

avtomobil yo'llari va ulardagi sun'iy inshootlarni saqlashga va harakat xavfsizligini ta'minlashga taalluqli bo'lmagan boshqa bino va inshootlarni qurish; yo'llarga, yo'l inshootlari, yo'l belgilari va ko'rsatkichlariga, harakatlanishni tashkil etuvchi va boshqaruvchi texnik vositalarga hamda yo'lga taalluqli boshqa narsalarga ziyon yetkazish;

harakatlanish vaqtincha to'xtatilgan yo'l qismlaridan transport vositasida maxsus ruxsatnomasiz o'tish; asfaltobeton va syementobeton qoplamali yo'llarda zanjirli transport vositalarining maxsus himoyalovchi boshmoqlarsiz harakatlanishi, katta hajmli va og'ir vaznli, havfli yuklarni tashishda o'rnatilgan qonunqoidalarga asosan maxsus ruxsatnomasiz xarakatlanishi; podalarni haydab o'tish, (podalarni faqat belgilangan va tegishli yo'l belgisi qo'yilgan joydan haydab o'tishga ruxsat etiladi) va ularni boqish; qatnov qismi va yo'l chetini, ko'priklarni, quvurlarni, ariqchalarni, suv qochirish inshooti (drenaj) qurilmalarini ifloslantirish, yo'llarga va ajratilgan mintaqaga to'kilib-sochiladigan yuklarni belgilangan idishlarga joylashtirmasdan tashish;

yo'nalishlarni ajratuvchi tasmaga barcha turdagi transport vositalarining chiqishi;

yo'l va yo'l inshootlarini har qanday elementlar bilan, aravalar, texnikalar, materiallar va boshqalar bilan to'sib qo'yish, arkalar, shlagbaumlarni va boshqa inshootlar qurish, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini quritish, har xil materiallarni taxlab qo'yish, chiqindi va qorlarni uyib qo'yish;

transport vositalarini ta'mirlash va moylash, yonilg'i-moylash materiallarini quyish, yuk ortish va yuk tushirish, yukni boshqa texnikaga ortish va mahkamlash, tozalash va yuvish (ilojsiz

holatlarda ular yoʻldan chiqib, ajratilgan tasma hududida bunday ishlarni amalga oshirishi mumkin, biroq haydovchi yoki transport vositasi egasi shu joyni darhol tozalab qoʻyishi shart);

ajratilgan mintaqada hamda koʻpriklardan, yoʻl oʻtkazgichlardan va estakadalardan 200 metrgacha boʻlgan masofalarda lagerlar, palatkali shaharchalar barpo etish va olov yoqish;

daryolar va anhorlarning koʻpriklari ostida qayiqalar stansiyasi, qayiqalar toʻxtash joyi va boshqa inshootlar qurish; koʻpriklar, yoʻl oʻtkazgichlar va boshqa sunʼiy inshootlar ostida va ustida yoʻl infrastrukturasiga bogʻliq boʻlmagan bino va inshootlarni qurish;

daryolardagi koʻpriklardan oʻzan boʻylab yuqoriga va pastga qarab 2,5 km gacha boʻlgan masofada qum va toshlar olish uchun karyerlar barpo etish yer shoʻrini yuvish, yoʻl chetidagi ariqchalardan sugʻorish uchun foydalanish madaniy qishloq xoʻjaligi ekinlarini ekish, yashil mintaqani sugʻorish kabi ishlarda avtomobil yoʻllarini suvga bostirish, ajratilgan mintaqani balchiqlantirish; suv qochiruvchi inshootlarga va zaxira yerlarga kanalizasiya, ishlatilgan meliorasiya va oqova suvlarni oqizish yuqori kuchlanishli elektr tarmoqlarining avtomobil yoʻllarini kesib oʻtish joylarini elektr simi uzilib, yoʻl qismiga tushishiga qarshi xavfsizlikni taʼminlovchi himoya qurilmalarisiz qurish.

18. Aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllariga tutash yer uchastkalarining mulkdorlari, egalari va ulardan foydalanuvchilar majburiyatlari:

avtomobil yoʻliga qoʻshiladigan va shoxobcha yoʻllarni texnik jihatdan soz holatda saqlashlari;

ajratilgan mintaqadagi dov-daraxtlarni asrash va saqlashga koʻmaklashishlari;

aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllari yoʻliga tutash butalarni parvarish qilishlari va imoratlarni soz holatda saqlashlari; aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllari oʻqidan ellik metrdan kam boʻlgan masofada toshlar, shox-shabba, konstruksiyalar va boshqa materiallar toʻplanishiga yoʻl qoʻymasliklari shart

19. Aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllaridan foydalanuvchilarning yoʻlni balansda saqlovchi tashkilotlar bilan kelishmasdan quyidagilarni amalga oshirishi taʼqiqlanadi katta hajmli, ogʻir vaznli va xavfli yuklarni tashish;

yoʻllarni kanallar, aloqa va elektr energiyasi uzatuvchi tarmoqlar, neft va gaz oʻtkazuvchi quvurlar hamda temir yoʻllar bilan kesib oʻtish;

yoʻllarga qoʻshiluvchi va shoxobcha yoʻllar qurish; koʻpriklar va suv oʻtkazuvchi quvurlar yaqinida meliorasiya hamda boshqa maqsadlar uchun daryolar va zovurlarning oʻzanlarini chuqurlashtirish;

yoʻllarga qoʻshilib ketgan shlyuzlar, toʻgʻonlar va boshqa meliorasiya hamda gidrotexnika inshootlarini taʼmirlash; ajratilgan mintaqada yoʻl axborotiga aloqasi boʻlmagan reklama, eʼlonlar oʻrnatish va joylashtirish yoʻllarning chetlarida, yoʻl koʻtarmalari yoki oʻymalari qiyaliklarida joylashgan foydalanishdagi aloqa va elektr energiyasi uzatish, xamda neft va gaz oʻtkazuvchi quvurlar tarmoqlarini taʼmirlash;

ajratilgan mintaqada ruxsatsiz koʻkalamzorlashtirish ishlarini olib borish;

yoʻllarda sport musobaqalari va ommaviy tadbirlar oʻtkazish; yoʻllardan qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini saqlash va quritish maqsadlarida foydalanish;

yoʻllarda transport va piyodalar xarakatiga taʼsir oʻtkazuvchi barcha ishlarni olib borish.

20. Yer osti va usti muxandislik kommunikasiyalar yoʻl mintaqasi yoqalab oʻtkazilishi yoʻllarni balansda saqlovchi vakolatli tashkilotning ruxsati bilan, amaldagi meʼyoriy hujjatlarda

belgilangan qoidalar talablari asosida amalga oshiriladi. Birorta kommunikasiya tarmoqlarining to'g'ridan – to'g'ri yo'l to'shasida joylashtirilishi taqiqlanadi.

21. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari mintaqalarida servis va infratuzilma ob'yektlarini joylashtirish yilni balansda saqllovchi tashkilo va tuman hokimligi ruxsati bilan, belgilangan tartibda tegishli idora va tashkilotla bilan kelishilib, o'rnatilgan tartibda amalga oshiriladi.

22. Ajratilgan mintaqaning uchastkalari atrof-muhitni muhofaza qilish va harakat xavfsizligi qoidalari talablarini ta'minlash sharti bilan servis ob'yektlarini joylashtirish uchun vaqtincha foydalanishga belgilangan tartibda beriladi.

IV. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llarida transport vositalarining ruxsat etilgan gabaritlari va o'qiga tushadigan yuklamalar

23. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llarida transport vositalarining ruxsat etilgan gabaritlari va o'qiga tushadigan yuklamalari umumfoydalanishdagi avtomobil yo'llariga belgilangan me'yorlarga muvofiq belgilanadi.

V. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari transport xarakatini vaqtincha cheklash va to'xtatish holatlari

24. Aholi punkti ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llarida transport harakat quyidagi hollarda vaqtincha cheklanishi va to'xtatilishi mumkin:

aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari qayta qurish mukammal ta'mirlash va ta'mirlashda;

noqulay tabiiy iqlim sharoitlarida yo'llar va uning ayrim bo'laklaridagi konstruktiv elementlarning ko'tarish imkoniyati pasayganida va boshqa holatlarda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlashda.

25. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llarida transport xarakati vaqtinchalik cheklansa yoki to'xtatilsa, yo'lni balansda saqllovchi va ta'mirlovchi tashkilot ushbu holat yuzasidan yo'ldan foydalanuvchilarni ogohlantirishi shart.

26. Yo'llarda harakatlanishni vaqtincha chegaralash yoki to'xtatish tegishli yo'l tashkilotlari tomonidan, Davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati organlari bilan kelishilgan holda amalga oshiriladi.

27. Ommaviy tadbirlar o'tkazish paytida esa yo'llarda harakatlanishni vaqtincha chegaralash yoki to'xtatish uchun tuman hokimining farmoyishi bo'lishi lozim.

28. Transport harakati vaqtinchalik cheklangan yoki to'xtatilgan avtomobil yo'llarida foydalanuvchilarni nazorat qilish davlat nazorat organlari tomonidan berilgan vakolatlar chegarasida amalga oshiriladi.

29. Noqulay tabiiy-iqlim sharoitlarida joriy qilinadigan vaqtinchalik transport harakat cheklovleri:

yo'llarning qurilmaviy elementlari o'ta namlangan bahor mavsumida;

yo'llar qurilmaviy elementlarining o'ta yuqori havo harorati ta'sirida yuk ko'tarish imkoniyati susaygan yoz mavsumida;

30 Bahor mavsumida harakatni vaqtinchalik cheklash amaldagi transport vositasi o'qiga tushadigan yuklamani cheklovchi tegishli yo'l belgilarini o'rnatish orqali dalolatnoma asosida amalga oshiriladi. Bahor mavsumida quyidagi holatlarda harakatni vaqtinchalik cheklash joriy qilinmaydi;

barcha yoʻnalishlardagi avtobuslarda yoʻlovchilar tashishda;

oziq-ovqat mahsulotlari, hayvonlar, dori-darmonlar, yoqilgʻi-moylash materiallari, urugʻlik fondi, oʻgʻitlar, pochta va pochta yuklarini tashishda;

tabiiy ofatlarni tugatish yoki oldini olish yohud favqulodda vaziyatlarda kerakli yuklarni tashishda;

Oʻzbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligiga tegishli transport vositalarining oʻtishida.

VI. Aholi punkti koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllarini saqlash va taʼmirlashda yoʻl tashkilotlarining huquq va majburiyatlari

31. Aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllarini saqlash va taʼmirlashda yoʻl tashkilotlarining xuquqlari:

Yoʻl tashkilotlari Davlat yoʻl harakati xavfsizligi xizmati va Favqulodda vaziyatlar vazirligining hududiy organlari bilan hamkorlikda noqulay tabiiy-iqlim sharoitlarida, tabiiy ofatlar, yongʻinlarda yoʻllarning yuk koʻtarish imkoniyatining yoʻqolishi va boshqa shu kabi vaziyatlarda, shuningdek, tamirlash-qurilish ishlarini oʻtkazishda transport vositalari harakatini cheklash yoki taʼqiqlash hamda bu haqda joylardagi tuman hokimligini xabardor qilish, avtomobil yoʻllaridan foydalanuvchilarga ommaviy-axborot vositalari orqali bildirish va tegishli yoʻl belgilarini oʻrnatish huquqiga egadirlar.

32. Aholi punktlari koʻchalari va qishloq avtomobil yoʻllarini saqlash va taʼmirlashda yoʻl tashkilotlarining majburiyatlari: tasarrufidagi yoʻllar va koʻchalar hamda muhandislik inshootlarini soz holatda saqlash va yoʻldan transport vositalarining muttasil hamda xavfsiz oʻtishlarini taʼminlash;

tasarrufidagi yoʻllar va koʻchalarda muhandislik inshootlarini meʼyoriy talablar asosida saqlash va ular holatini yaxshilash boʻyicha tegishli chora-tadbirlar ishlab chiqish;

yoʻllarni va yoʻl inshootlarini qish mavsumida tezkorlik bilan qordan tozalash, muzlamalar oldini olish va yoʻlning ifloslanmaslik choralari koʻrish; yoʻlning nobop boʻlaklari talab darajasida jihozlanishini, kechasi va kunduzi yaxshi koʻrinadigan toʻsiqlar, yoʻl belgilari va tegishli koʻrsatkichlar oʻrnatilgan boʻlishini, zarur hollarda esa aylanib oʻtish yoʻllarini tashkil etish; yoʻlning ayrim boʻlaklaridagi xavfli vaziyat va qiyin ob-havo haqidagi maʼlumotlar boʻyicha harakat qatnashchilarini oʻz vaqtida ogohlantirish; yoʻl sharoiti bilan bogʻliq yoʻl-transport xodisalarini doimiy oʻrganib borish, xodisa sabablarini tahlil qilish va Davlat yoʻl harakati xavfsizligi xizmati bilan uzviy hamkorlikda harakat xavfsizligini taʼminlash boʻyicha chora-tadbirlar koʻrish;

halokat sodir boʻlgan vaziyatlarda u haqda tegishli davlat organlarini xabardor qilish, jabrlanuvchilarga birinchi tibbiy yordam koʻrsatish va tez yordam xizmatini chaqirish;

yoʻl qatnov qismining qurilish materiallari bilan toʻsilib qolishiga yoʻl qoʻymaslik, ishlamayotgan yoʻl mashina va mexanizmlarini oʻz vaqtida yoʻldan chiqarib qoʻyish; avtobus bekatlarida yoʻlovchilarni chiqarish va tushirish maydonlari boʻlishini taʼminlash, zarur hollarda avtopavilonlar qurish; haydovchilarning dam olishi uchun belgilangan joylarda transport vositalari turishi uchun tegishli shart-sharoitlari boʻlgan maydonchalar tashkil etish; yoʻl belgilarini amaldagi davlat standartiga asosan oʻrnatish, harakatlanish uchun xavfli boʻlgan uchastkalarni zarur toʻsiqlar va qurilmalar bilan jihozlash; amaldagi texnik meʼyorlarga asosan avtomobil yoʻllari bilan bir sathda kesishgan temir yoʻl kesishmalarini saqlash.

33. Yoʻl mintaqasi yoki unga tutash joylarda xar qanday ish olib borayotgan yuridik va jismoniy shaxslar bajarayotgan ishlarini yoʻl tashkiloti va Davlat yoʻl harakati xavfsizligi xizmatining tavsiya va koʻrsatmalari asosida belgilangan muddatlarda tamomlashga va ish olib

borayotgan yo'l bo'laklaridagi harakat xavfsizligiga to'liq javobgardirlar. Ular ish boshlashdan oldin yo'l tashkilotidan tegishli ruxsatnoma(order) olishi shart.

34. Ta'mirlash ishlari olib borilayotgan joylardagi harakat xavfsizligini ta'minlash maqsadida yo'l tashkilotlari tegishli chora-tadbirlar ko'rishi lozim.

35. Ta'mirlash ishlari olib boriladigan yo'l qismiga ta'mirlashni boshlashdan oldin vaqtinchalik yo'l belgilari, signallar, konuslar, rangli bayroqchali bog'ichlar, to'suvchi va yo'naltiruvchi moslamalar, ishora ustunchalari, ogohlantiruvchi qizil chiroqlar yordamida to'sib muhofazalanadi va ta'mirlanayotgan joyni aylanib o'tish yo'llari tashkil etiladi.

36. Harakatlanishni tashkil etishning texnik vositalari yo'l ishlari olib borilayotgan joylarni to'siqlar bilan o'rash va mazkur joylarda harakatlanishni tashkil etish Davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati bilan kelishilgan sxemaga muvofiq amalga oshiriladi.

37. Ta'mirlash ishlari olib borilayotgan joylarda ishlar tugallangunga qadar xavfsiz harakatlanishni tashkil etish mas'uliyati mazkur ishlarni amalga oshirayotgan tashkilot rahbarlari zimmasida bo'ladi.

VII. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari mintaqalaridagi yerlardan foydalanish

38. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari va yo'l inshootlarini joylashtirish uchun ajratilgan mintaqalar yo'llar va ko'chalar yerlari deb belgilangan. Yo'l va ko'chalar, ular egallab turgan yer davlat mulki xisoblanadi.

39. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari va ular egallab turgan mintaqalar yerlariga yo'l poyi egallab turgan yer, transport chorraxasi, yo'l o'tkazgich, sun'iy inshootlar, karyerlar, yo'lga xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlarning xizmat va yotoq binolari, mintaqadagi dekorativ daraxtlar, buta va boshqa daraxtlar, yo'l infrastrukturasi kiruvchi boshqa inshootlar yerlari kiradi.

VIII. Vakolatli organlar tomonidan yo'llar va uning mintaqasini nazorat qilish tartibi

40. Yo'llardan foydalanishda sodir bo'lgan va transport vositalari harakatlanishiga to'siq qiluvchi hamda harakat xavfsizligiga zid kamchiliklarni tezkorlik bilan bartaraf etish uchun amalga oshiriladigan kundalik nazorat Davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati tomonidan amalga oshiriladi.

41. Yo'llar va ko'chalarni balansda saqlovchi tashkilotlar Davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati bilan yo'llarini bir yilda ikki marta (bahor va kuzda) mavsumiy ko'rikdan o'tkazib, uning natijasiga ko'ra chora-tadbirlar ishlab chiqadi. Ko'rik davomida aniqlangan kamchiliklar va noqonuniy qurilishlar yuzasidan Davlat yo'l harakati xavfsizligi xizmati tomonidan tegishli tashkilotlarga yozma ko'rsatmalar va tuman hokimligiga taqdimnomalar kiritiladi. Yozma ko'rsatmalar va taqdimnomalar olgan tegishli tashkilotlar zudlik bilan, o'z vakolati doirasida aniqlangan kamchiliklarni va noqonuniy qurilishlarni bartaraf etish choralari ko'radi.

IV. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llariga tutash yer uchastkalarining mulkdorlari, egalari va ulardan foydalanuvchilarning majburiyatlari

42. Yo'llarga tutash yer uchastkalarining mulkdorlari, egalari va ulardan foydalanuvchilar:

yo'llarga qo'shiladigan va shoxobcha yo'llarni texnikaviy jihatdan soz holatda saqlashlari; ajratilgan mintaqadagi dov-daraxtlarni asrash va saqlashga ko'maklashishlari;

yo'llarga tutash butalarni parvarish qilishlari va imoratlarni soz holatda saqlashlari shart.

43. Aholi punkti ko'chalari va qishloq avtomobil yo'liga tutash yer uchastkalarining mulkdorlari, egalari va ulardan foydalanuvchilar yo'l o'qidan ellik 112 metrdan kam bo'lgan masofada toshlar, shox-shabba, konstruksiyalar va boshqa materiallar to'planishiga yo'l qo'ymasliklari shart.

X. Boshqa davlatlarga yuk tashuvchilarning tuman hududiga avtomobilda kirish-chiqish tartibi

44. Xorijiy davlatlarga yuk tashuvchilarning tuman hududiga avtomobilda kirishlari, bo'lishlari, yuk olib o'tishlari va undan chiqib ketishlarining tartibi O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonun hujjatlariga asosan amalga oshiriladi.

Yo'l harakati qoidalarini yoki yuk tashish shartlariga rioya qilmaslik oqibatida yo'l inshootlariga yetkazilgan zarar uchun transport haydovchisi amaldagi qonunchilikka muvofiq javob beradi.

XI. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llaridan foydalanish tartibini buzganlik uchun javobgarlik

45. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llaridan foydalanish tartibiga rioya qilinmaganligi uchun yuridik va jismoniy shaxslar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda javobgarlikka tortiladilar.

XII. Yakuniy qoidalar

46. Aholi punktlari ko'chalari va qishloq avtomobil yo'llari sohasidagi nizolar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda hal etiladi.